

Ma minunez

Lumea e plină de minuni și e foarte bine că e așa, fiindcă altfel a fi foarte searbădă și viața ar deveni o plictiseală cumplită. Avem nevoie de minuni ca să ne împodobim cu ele viața.

Aveam 6 ani când cel mai bun prieten mi-a spus că nu există Moș Crăciun, că darurile le primim de la părinți. Cum era în preajma Crăciunului, am fost mai atent și am descoperit că așa este. Țin minte că o perioadă am fost supărat pe el. Nu știam pe atunci că mușcasem din fructul interzis al pomului cunoașterii și fusesem alungat din Rai. Crăciunul nu mai era cum era, fiindcă nu mai așteptam minunea, ci doar o sărbătoare din calendar, prilej de bucurie.

În schimb am devenit mult mai atent la lucrurile care ne înconjoară. Nu mai așteptam minuni ci încercam să aflu de ce se întâmplă așa și nu altfel, asta și nu cealaltă. Am devenit “cercetător” și puneam într-una întrebări părinților. Din fericire primeam răspunsuri mulțumitoare, explicații și nu răspunsuri descurajante cum ar fi “și de ce te interesează pe tine așa ceva?”. Când nici părinții nu aveau un răspuns îmi spuneau sincer că nu știu. Pe mama n-o interesa tehnica și dacă vedeam în vitrină un mecanism, care îmi stârnea curiozitatea și nu știa răspunsul, mă duceam la tata mai târziu sau a doua zi și el mă lămură.

Răspunsul la întrebarea copilului este o adevărată artă, fiindcă trebuie să ții seama de cât știe copilul și să nu încerci să răspunzi la întrebările pe care încă nu ți le-a pus fiindcă asta îl va plictisi și se poate ca pe viitor să nici nu te mai întrebe. În acest caz e prea mult pentru el și ce e prea mult, strică.

Tata, fiind inginer, mă încuraja în tehnica de acasă și îmi explica de ce sare siguranța electrică și rolul ei, astfel că la 12 ani puneam deja siguranțe sau reparam mașina de călcat, care mereu cădea și nu mai mergea. Făceam și simple experimente, care îmi făceau deosebită plăcere. Astfel am descoperit electro-magnetismul. Am bobinat pe un cui sârmă izolată și am alimentat bobina cu bateria lanternei și, minune!, cuiul a devenit magnet. Întrupeam curentul și cuiul redevenea banalul cui.

Cam tot pe atunci începuseră să apară la editura Cartea Rusă cărțile de popularizare traduse din limba rusă în colecția “Știința pentru toți”. Erau cărți foarte bune scrise de oameni de știință, dar pe înțelesul tuturor. Cum până atunci nu-mi plăcea să citesc, am început dintr-o dată să citesc cu mare plăcere aceste cărți de știință.

Peste mulți ani am aflat din lecturi că cele mai bune cărți de popularizare sunt cele scrise de oamenii cu adevărat cunoscători ai unui domeniu. Diletanții, oricât de talentați ar fi, imediat îi descoperi că nu cunosc decât superficial problema. Regret și acum că la o mutare colecția s-a pierdut, erau cărți valoroase, care și azi ar fi citite cu mare interes de cei tineri, deși de atunci știința a avansat foarte mult.

De curând am început să cuget asupra mecanismului cunoașterii și am găsit trei stadii: interesul, întrebarea, apoi lucrul, cercetarea și în final satisfacția aflării răspunsului, care este de fapt și motivarea cercetării. Apoi am ajuns la concluzia că acest proces este o reacție în lanț: răspunsul naște noi întrebări și așa mai departe.

Cu cât știi mai mult simți că nu știi decât puțin. Asta îmi amintește de perioada studenției când, înainte de a intra la examen, simțeam o neliniște dureroasă că nu știu nimic. Când trăgeam biletul mă linișteam îndată știind cum voi răspunde. Numai ignorantul simte că știe tot.

Interesant este că și cunoașterea în sens biblic (... și atunci el a intrat și a cunoscut-o pre ea...) are aceleași faze, dorința, întrebarea, munca (actul sexual) și satisfacția, răspunsul.

Cuvântul cunoaștere provine din latina, cognoscere, rudă apropiată cu grecescul, gnosein, în engleză know, în germană kennen, în rusă znati. Toate limbile indo-europene au aceeași rădăcină comună în sanscrită. Observăm în toate aceste limbi grupul c-n (în limbile slave c devine z). Spre comparație, în maghiară cunoaștere este tudás (citește tudaș), nici o înrudire, o limbă de altă origine.

Cuvântul și limba sunt adevărate minuni. Am citit undeva că adevărata istorie a unui popor este limba sa. S-a făcut un studiu genetic pentru a vedea cu cine se înrudesce cel mai mult ungurii în Europa și s-a constatat că nu cu finlandezii ci cu nemții. Explicația e simplă: după așezarea lor în Panonia, regii unguri au chemat mulți germani pentru a-i învăța agricultura și meșteșugurile. Când acești imigranți au adoptat limba maghiară au devenit unguri. Limba îl face pe om.

În evanghelia după Ioan, în primul verset scrie: “La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul.” Este un lucru care trebuie să te pună pe gânduri, pentru că are mult mai multe înțelesuri.

Pentru mine Dumnezeu este mai mult decât se poate descrie în cuvinte și ajung la concluzia lui Baruch Spinoza: “Dumnezeu este tot ceea ce există.”

Comunicarea prin limbaj a căpătat la oameni o asemenea amploare încât putem spune că omul a fost creat de cuvânt. Cuvântul a eliberat mintea omului de la veșnica preocupare pentru traiul de fiecare zi și i-a dat putința de a fantaza, de a prevedea, de a învăța din trecut, de a filozofa.

Mă și mir despre cât de multe am putut spune în aceste pagini. Am pălăvrăgit. Cuvântul pălăvrăgeală vine de la.... Gata, că e prea mult și prea mult...